

7/6923

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

SAYI : B.02.1.HM.0.KİT.03.02-52321. 15.05.02* 31478

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : Başbakanlığa muhatap 18.04.2002 tarihli ve 14711/34569 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde yer alan Aksaray Milletvekili Ramazan TOPRAK'ın Sayın Başbakanımıza yönelttiği soru önergesi hakkında Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş.'den alınan cevabın bir örneği ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Dr. Kemal DERVİŞ
Devlet Bakanı

DAĞITIM:

- T.B.M.M. Başkanlığına
- Bilgi: Başbakanlığa

EKLER:

Ek.1 Yazı(6 sayfa)

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

SAYI : B.02.1.HM.0.KİT.03.02-52321. 15.05.02* 31478

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : Başbakanlığa muhatap 18.04.2002 tarihli ve 14711/34569 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde yer alan Aksaray Milletvekili Ramazan TOPRAK'ın Sayın Başbakanımıza yönelttiği soru önergesi hakkında Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş.'den alınan cevabın bir örneği ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Dr. Kemal DERVİŞ
Devlet Bakanı

DAĞITIM:

- T.B.M.M. Başkanlığına
- Bilgi: Başbakanlığa

EKLER:

Ek.1 Yazı(6 sayfa)

Ek.1

Türkiye Denizcilik Bankası A.Ş.'nin 1992 yılında T.Emlak Bankası'na devri ile Emlak Bankası, Denizcilik Sektörünün finansman kuruluşuna dönüşmüştür

Bu tarihten itibaren kendi kaynaklarından sektör firmalarına kredi kullandırmakla birlikte, Denizcilik sektörünün finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla Yüksek Planlama Kurulu'un 03.04.1998 tarih ve 98/T-17 sayılı kararı ile T.Emlak Bankası A.Ş.'nin 200 Milyon \$'a kadar vereceği Harici Garantiler ile 200 milyon \$ kendi kaynaklarından olmak üzere sektöre 400 milyon \$ kaynak temini amaçlanmıştır.

Bu karar çerçevesinde T.Emlak Bankası A.Ş. Libor+1 faizi ile Hamburgische Landesbank'tan 169.750.000.-\$ borçlu sıfatı ile kredi kullanarak, Denizcilik Sektöründeki firmalara Libor+2 faizle ve 5 yıl vadeli kredi olarak 1988-1999 yıllarında kullandırılmıştır. Ayrıca, T.Emlak Bankası Denizcilik Sektörü firmalarının yurt dışından sağladığı diğer kredilere Aval ve/veya Kefalet vermek yada doğrudan kendi kaynaklarından kredi kullandırmak suretiyle sektöre 200 milyon \$ civarında kaynak aktarmıştır.

Dünyada ve ülkemizde yaşanan global ekonomik krizlere bağlı olarak iş olanaklarının daralması, navlun ve gemi fiyatlarının düşmesi nedenleriyle kredi geri ödemelerinde aksamalar meydana gelmiştir.

Buna bağlı olarak, 03.03.2000 tarih ve 2000/T-5 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararı ile 03.04.1998 tarih ve 98/T-17 sayılı karar kapsamında T.Emlak Bankası A.Ş.'nin gerek H.Landesbank'tan gerekse kendi kaynaklarından Denizcilik Sektörüne kullandığı kredilerin bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmesi kararlaştırılmıştır.

Buna göre;

Sektör firmalarının vadesi geçmiş yada 31.12.2000 tarihine kadar vadesi gelecek borçlarının 2000 yılı anapara ödemesiz, 01.01.2001 tarihinden başlayarak 3 ayda bir eşit taksitlerle ödenmek üzere 3 yıl vadeli taksitlendirilmesi,

Borca ödemesiz dönemde dahil olmak üzere 6 ayda bir yıllık % 12 faiz tahakkuk ettirilmesi ve tahakkuk tarihlerinde ayrıca tahsil edilmesi,

01.01.2001 tarihinden sonra vadesi gelecek kredilerin ise vadelerinde firmalarca ayrıca ödenmesi karara bağlanmıştır.

Bu karar kapsamında Denizcilik Sektöründen 99 firma ile protokol yapılmıştır.

-2-

Protokol yapılan firmalardan 31.12.2000 tarihine kadar yaklaşık 16.000.000.-\$ civarında anapara+faiz tahsilatı yapılmış olmasına karşın, sektörün sorunları devam etmiş ve protokol koşullarında aksamalar oluşmuştur.

Denizcilik Sektörünün sorunlarının çözümü amacıyla 11.01.2001 tarih ve 2001/1956 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çıkarılarak;

Denizcilik Sektörü firmalarının 31.12.2000 tarihi itibariyle vadesi geçmiş yada gelecek tüm borçlarının \$ cinsinden belirlenerek,

-İlk yılı 3'er aylık dönemlerde faiz ödemeli, izleyen 4 yılda 3'er aylık dönemlerde anapara+faiz ödemeli olarak toplam 5 yıllık vadeye bağlanması,

-Bu kredilere yıllık Libor+2 faiz uygulanması,

-Bankaya 3'er aylık dönemlerde ödenmek üzere vade süresince her yıl 15.400.000.-\$ tutarında Hazine tarafından kaynak aktarılması kararlaştırılmıştır.

Ancak, bu karar 18.04.2001 tarih 2001/2312 sayılı kararname ile yürürlükten kaldırıldığından uygulanmamıştır.

Denizcilik Sektörü yetkilileri sorunlarının çözümü amacıyla hükümet nezdinde çalışmalarını sürdürmüşler ve 20.06.2001 tarih ve 2001/2656 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile,

-Tüm borçların \$ cinsinden 31.12.2001 tarihi itibariyle belirlenmesi,

-Belirlenen borçların 4 yıl süre ile ertelenmesi,

-31.12.2001 tarihine kadar Bankanın kaynak maliyetinin altında uygulanacak faiz için Bankanın kaybının, Bütçe'den sağlanacak 15 Trilyon TL. kaynaktan karşılanması,

-Firma borçlarına 01.01.2002 tarihinden itibaren Bankaca belirlenecek faizin uygulanması kararlaştırılmıştır.

Ancak, Kararname T.Emlak Bankası A.Ş.'nin 4684 sayılı kanun uyarınca T.C.Ziraat Bankası'na devrinden sonra T.C.Ziraat Bankası A.Ş.'ne intikal ettiğinden uygulanamamıştır.

./..

T.Emlak Bankası'nın T.C.Ziraat Bankası'na devir tarihi olan 06.07.2001 tarihi itibariyle Denizcilik Sektörü firmalarına ait riskler (Takipteki Krediler faizsizdir ve cari kurlarla TL.'den \$'a çevrilmiştir.) aşağıdaki gibidir.

Mer'i nakdi riskler	:	13.074.000.-\$
Mer'i gayrinakdi riskler	:	44.342.000.-\$
Takipteki Krediler	:	<u>201.355.000.-\$</u>
TOPLAM		258.771.000.-\$

Mer'i riskler devir ile birlikte T.C.Ziraat Bankası'na intikal etmiştir. Kanuni Takipteki Krediler ise yasa gereği Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası'na kalmıştır.

T.C.Ziraat Bankası'na devir olunan gayrinakdi kredilerin nakde dönüşmeleri halinde Hazine'ce karşılanacaktır. Bir başka deyimle firmaların borç ödeme güçlerini yitirmeleri halinde Denizcilik Sektörünün yok edilmesi ile kalınmayacak, ayrıca Hazine'ye yeni yükler gelecektir.

Devir tarihi itibariyle H.Landesbank'a olan borç bakiyesi 80.8 milyon \$ ise T.C.Ziraat Bankası'na devir olmuştur. Bu tutarda firmalardan tahsil edilemez ise Hazine'ye ilave yük getirecektir.

Yukarıda Denizcilik Sektörü ile T.Emlak Bankası A.Ş. arasındaki iş ve işlemlere ilişkin genel hatları ile bilgi verilmiş olup, şimdi de Denizcilik Sektörü ve Ülkeye sağladığı olanaklardan kısaca bahsedelim.

Denizcilik Sektörünün yarattığı istihdam, ülkeye kazandırdığı döviz, sağladığı döviz tasarrufu, yarattığı katma değer ve ulusal savunmamızın bir parçası olarak stratejik durumu büyük önem arz etmektedir.

Türk denizciliğinin desteklenmesi, gerek 5 yıllık kalkınma planlarında, gerekse muhtelif hükümet programlarında öngörülmüş olmasına karşın yeterli ulusal desteğin sağlanamaması üzerine, Türk denizcileri tamamen kendi çabaları ile dış finansman teminine yönelmişler ve son yıllarda H.Landesbank'tan sağlanan yaklaşık 1 milyar \$'a yakın krediyle gemi alınarak (alınan gemiler ipotek verilmek suretiyle) deniz filosuna 3 milyon DWT'luk güç kazandırmışlardır. Türk Deniz Ticaret Filosu 2001 yıl sonu itibariyle toplam 9,3 milyon DWT'luk kapasiteye sahiptir. Bu kapasitenin yaklaşık % 80'i Bankamıza borçlu firmalara aittir. Bir başka deyişle sorun makul bir çözüm bulunamaması halinde yürütülecek yasal takipler sonucu yeterli bir tahsilat yapılamayacağı gibi toplam kapasitenin de % 80'ini yok edilecektir.

Bu durum dikkate alındığında ulusal desteğin ne ölçüde yeterli olduğu değerlendirilmelidir.

Deniz Ticaret Odası yetkililerinden alınan bilgilere göre;

Türkiye'nin deniz ticaret yükünü 113.400.000.000.-M/Ton olduğu,

Türk Deniz Filosu mevcut kapasitesi ile dış ticaret yüklerimizin 35.200.000.000.-M/Ton'luk kısmını taşıyabilirken 78.200.000.000.-M/Ton'luk kısmı ise yabancı bayraklı gemilere taşıtarak yıllık olarak yabancılara 3 milyar \$ civarında döviz ödemek zorunda kalmıştır.

Türk Deniz Ticaret Filosu üçüncü ülkeler arasında yapılan taşımalardan yıllık 2-2,5 milyar \$ dövizini ülkemize getirmekte, Türk İthalat ve İhracatçı'larının taşınan yükleri karşılığında da yıllık 3 milyar \$. civarında dövizin yurt dışına çıkmasını engelleyerek tasarruf sağlamaktadır.

Diğer taraftan, liman gelirleri, tersane gelirleri, deniz turizm gelirleri, deniz kaynakları gelirleri, kıyı işletmeleri gelirleri ve diğer hizmetler karşılığında yaklaşık 6-6,5 milyar \$. civarında yıllık gelir elde edildiği belirtilerek, denizcilik sektörünün yıllık olarak ekonomiye sağladığı girdinin toplam 9-9,5 milyar \$. civarında olduğu ifade edilmiştir.

Yukarıda açıklanan bilgiler dikkate alındığında, üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizin güçlü bir Deniz Ticaret Filosuna sahip olması ülkemiz açısından son derece önemlidir.

Bütün bu hususlar dikkate alınarak;

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş.'nin Yönetim ve Tasfiye Kurullarının göreve başladığı 14.09.2001 tarihinden itibaren Takipteki Alacaklar içinde gerek firma sayısı ve gerekse alacak tutarı olarak önemli yer tutan denizcilik sektörü firmalarının sorunları çeşitli görüşmelerde ele alınmış ve çözüm yolları araştırılmıştır.

Denizcilik Sektörü firmalarından olan alacakların tahsili için iki seçenek bulunmaktadır.

1)Yasal takip yoluyla mevcut teminatların paraya çevrilmesi,

2)Firmaların borçlarının idari anlaşmalarla taksitlendirilerek, firmaların çalışarak borçlarını ödeme imkanı tanınması,

Sektörün riski yüksek, teminatları ise genelde yetersizdir. Zira, gemiler yurt dışından sağlanan krediler nedeniyle Landesbank'a ipotekli yada navlun fiyatlarında yaşanan düşüş ve yıllar geçtikçe yaşlanmaları nedeniyle değerleri düşmüştür.

Ayrıca, yasal takip işlemleri Türk Yargı sisteminin çok yavaş işlemesi ve takiplere borçlularca her aşamada itiraz edilmesi nedenleriyle çok uzun zaman gerektirmekte ve ilave takip masrafları yapılmak zorunda kalınmaktadır.

Bu nedenle, sektörün çalıştırılarak borçlarını ödemeleri en doğru çözüm olarak ortaya çıkmaktadır. Aksi takdirde banka sadece ekonomi içinde önemli bir yeri olan sektörü çalışamaz hale getirmekle kalmayacak, aynı zamanda teminatların yetersiz olmasına bağlı olarak, alacakların tahsil imkanını büyük ölçüde tehlikeye atacaktır.

Yukarıda açıklanan hususlar ve gerek Yüksek Planlama Kurulu gerekse Bakanlar Kurulu'nun almış olduğu kararlarla sektörün sorunlarının çözümünü öngörmüş olmaları ve hatta bu sektöre çeşitli boyutlarda kaynak aktarılmasının hedeflenmesi dikkate alındığında ilave bir masraf yapılmadan ve Hazine'ye ilave bir yük getirilmeden sektör firmalarının borçlarının itfa planına bağlanarak ertelenmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

Bu düşünceden hareketle, faaliyetlerine devam eden ve borçlarını ödeme niyetinde olan Denizcilik Sektörü firmalarının 31.12.2001 tarihi itibarıyla Döviz cinsinden (ABD Doları) belirlenen borçları Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş. Yönetim ve Tasfiye Kurullarınca alınan 02.11.2001 tarih, 27 sayılı, 16.11.2001 tarih, 32 sayılı ve 14.12.2001 tarih, 70 sayılı kararlar ile itfa planına bağlanarak ertelenmesi kabul edilmiştir.

Bu kararlar doğrultusunda;

1)Landesbank kaynağından kredi kullanmış olan 32 firmanın 31.12.2001 tarihi itibarıyla belirlenen toplam 101.151.000.-\$'lık faizli borcu 1 yıl anapara ödemesiz, takip eden 5 yıl üç ayda bir anapara taksit ödemeli toplam 6 yıl süreli ve ödemesiz dönemde dahil olmak üzere üç ayda bir yıllık Libor+2,5 faiz ödemeli olarak itfa planına bağlanmıştır.

2)Banka kaynaklı kredi kullanmış olan 32 firmanın 31.12.2001 tarihi itibarıyla belirlenen toplam 21.140.000.-\$'lık faizli borcu 2 yıl ödemesiz, takip eden 5 yılda 3 ayda bir anapara taksit ödemeli toplam 7 yıl süreli ve ödemesiz dönemde dahil üç ayda bir yıllık Libor+2,5 faiz ödemeli olarak itfa planına bağlanmıştır.

Bu itfa planlarına bağlı olarak 31.03.2002 tarihinde toplam 1.420.000.- \$ faiz tahsilatı sağlanmıştır.

Kalan 70 firmadan 31.12.2001 tarihi itibarıyla olan 177.905.000.-\$'lık faiz dahil alacaklarımızın tahsili amacıyla görüşmeler ve çözüm arayışları devam etmektedir.

Gerek H.Landesbank kaynağından gerekse banka kaynağından kredi kullanmış olan firmalardan mevcut teminatlara ilave teminat alınmaya yönelik çalışmalarımız devam etmekte olup, bazı firmalardan döviz üzerinden ilave ipotek alınmıştır. Ayrıca, firmaların T.Emlak Bankası'nın H.Landesbank'tan sağladığı 200 Milyon \$. tutarında kredi karşılığı H.Landesbank'a verdikleri gemi ipoteği teminatlarının da Bankamıza devri hususunda H.Landesbank ile görüşmelerimiz devam etmektedir.

Sektör firmaları ile protokol imzalanması,

- 1) Borçluların borçlarını kabul ederek, varsa itirazlarını geri almalarını,
- 2) İlave teminat alınmasını,
- 3) Bilgi ve belge sağlanmasını,
- 4) Bankamıza ilave yük getirecek icra ve mahkeme masrafı yapılmamasını,

Bankamıza olanaklar sağlamaktadır.

Protokol imzalanamayan firmalardan olan alacaklarımızın tahsili amacıyla yasal takipler etkin bir şekilde sürdürülmekte olup, protokole uymayan firmalar hakkında da yasal takipler etkin bir şekilde sürdürülecektir.

Tasfiye Halinde T.Emlak Bankası A.Ş.'nin Yönetim ve Tasfiye Kurullarının temel amacı, Banka alacakları azami ölçüde tahsil edilerek, tasfiyenin makul bir süre içinde tamamlanmasına çalışılmasıdır.

Yapılan anlaşmalar, Banka alacağının dolayısıyla Hazine alacağının tahsiline yönelik olup, yapılan anlaşmalar neticesinde Hazine'den hiçbir şekilde kaynak talep edilmemekte, bilakis, icra ve mahkeme masraflarının yapılmayarak ilave yük oluşması engellenmiş olmaktadır.

Ayrıca, sektörlerin çalışarak ülkemize ekonomik ve sosyal katkıları sağlanmış olmaktadır.